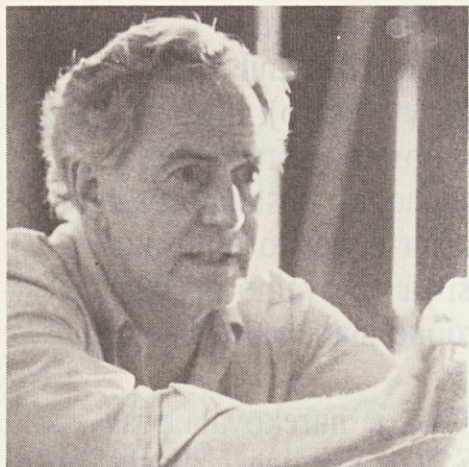

SREČANJE Z VENERO

MEETING VENUS

Madžarski dirigent Zoltan Szanto prispe v Pariz, da bi odpilotiral slovit Wagnerjevo opero *Tannhäuser*, za uprizoritev katere združijo svoje moči artisti iz vseh evropskih dežel, toda njegova umetniška odisejada po Evropi se prelevi v etnološko izkopavanje njenega narcizma.

SREČANJE Z VENERO

režija: Istvan Szabo

scenarij: Istvan Szabo, Michael Hirst

fotografija: Lajoš Koltai

glasba: Tannhäuser Richarda Wagnerja

izvaja: Orkester londonske filharmonije

pod vodstvom Mareka Janovskega

pojejo: Kiri Te Kanawa, Rene Kollo,

Hakan Hagegard, Waltraud Meier

igrajo: Glenn Close, Niels Arestrup,

Moscú Alcalay, Macha Meril, Erland Josephson

producent: Enigma

Velika Britanija, 1991

1h59

FILMOGRAFIJA

Almodozasok kora (Doba sanjarjenja), 1964

Apa (Oče), 1966

Bizalom (Zaupljivost), 1979

Der grüne vogel (Zelena ptica), 1979

Mephisto, 1981

Redl Ezredes (Polkovnik Redl), 1984

Hanussen, 1988

Meeting Venus (Srečanje z Venero), 1991.

Szabov film *Meeting Venus* je, po eni strani, čista evropska moralna alegorija: vsak artist namreč predstavlja eno etnično-etično evro-prežo (trivia: v Szabovi veliki Evropi manjka le »Jugoslavija«). In tudi sicer je sam film zelo evropski, vendar le v tistem najbolj abstraktnem pomenu tega izraza, potemtakem esperantistično evropski, kot ni bil še noben, ker pač Evropa kot enoten ideološko-ekonomski kontinent ni do sedaj še nikoli obstajala: *Meeting Venus* je pompozna in visoko operatična himna prav tej veliki, združeni Evropi. In prav v tem je zelo hollywoodski: nemara je na promiškuitetni beneški demonstraciji filma, kot si ga predstavlja razcefrana in deintegrirana Evropa, tudi zato ostal brez nagrad. Na blizu in na daleč se namreč zdi kot derivat high-concept filmarije, kot spec-film, kot film, posnet po večje odmerjenem in dobro premišljenem naročilu: za filmom itak stoji prestižni in agresivni britanski impresario David Puttnam, ki je — bodisi kot direktor hollywoodske filmske korporacije Columbia Pictures ali pa kot producent filmov tipa *Midnight Express*, *Chariots of Fire*, *Local Hero*, *The Killing Fields* in *The Mission* — vedno iskal abstraktni most in srednjo pot med Hollywoodom in evropskim filmom. Film pilotira top-hollywoodska zvezda, Glenn Close — a zdi se, da tam ni zato, da bi filmu dvigovala možnosti v Ameriki, ampak prav zato, da bi mu povečala globalne možnosti v Evropi: Glenn Close je pač v Evropi bolj prepoznavna kot katerakoli druga evropska starleta. Glenn Close sam film potemtakem hollywoodizira, nič manj kot patetična love story s srečnim koncem. Zoltan Szanto, igra ga Niels Arestrup, malo znani madžarski dirigent, dobi nenadoma priložnost, da v pariški operi Europa, v kateri so zbrani glasbeniki in pevci z vseh evropskih vetrov (»Saj znate vsi angleško, mar ne«, jih združi dirigent), dirigira Wagnerjevo opero *Tannhäuser*, ki jo bodo prek satelita neposredno prenašali v 27 držav (čisti holly-gimmick: prvič, le zakaj bi opero, ki jo bo dirigiral anonymus, prenašali prek satelita in v 27 držav, in drugič, le zakaj bi opero prenašali tudi na Madžarsko, če ne prav zato, da bi lahko emocije gledalcev na koncu kontrapunktirali s sicer zlomljeno, a emocionalno povsem »vživeto«, evropsko usmerjeno Szantovo soprogo, ki opero gleda na televiziji). In tam se kmalu zaplete s švedsko primadono, ločenko z dvema otrokoma, Glenn Close, ki se je v filmu *Fatal Attraction* zapletla v podobno — hipno, divjo, eksplozivno in pregreto — prešušno romanco. Ker Niels Arestrup, sicer poročen in oče hčere, pri njunem prvem poljubu malce zamišljeno okleva, ga Glenn Close — v skladu s svojo psiho-fatalno reputacijo — pomiri: »Ne skrbi, ne bom ti uničila življenja«. V filmu *Fatal Attraction* ga Michaelu Douglasu je. Toda v filmu *Fatal Attraction* sta si ljubimca pripovedovala laži v materinem jeziku, resnica pa je obstajala onstran besed (v psihopatski spletki Glenn Close). V filmu *Meeting Venus* se Evropejci varajo v angleškem esperantu, resnica pa obstaja v materinih jezikih. V Evropi zunaj besed ni nič. Cyrano de Bergerac sreča Venero.

Marcel Štefancič, jr.